

**Nekaj
poskočnih,
eteričnih
in posvečenih
rim**

Andrej
Žigon

EN AMARO
ZA BOŽOVO
KITARO

Zdaj si nora za Chopinov opus,
zdaj spet Litaipojev lotus
k ustom nosiš in posmrkaš,
prsi s škrobom si oprhaš.

Dost mam jest teh tvojih flanc,
bom spustu kojne dol po klanc,
naj Šopen en diksilent zašiba
in Litajpo — ma kva me briga.

Aj, aj, aj, deklič objestni,
ne pretvarjaj se do nezavesti,
se odloči, v spalno vrečo skoči,
čez nebo se reaktivec boči.

Dost mam jest teh tvojih flanc,
bom spustu kojne dol po klanc,
naj Šopen en diksilent zašiba
in Litajpo — ma kva me briga.

SRCE Golobica jutra, trenutek, ej! bahavi,
KLAVIRJA kam poneseš pismo belo, nepopisan list?

Nad predmestjem,
 ki vrtinči krčme v pustni ples,
 za suho rožo v vazi se zbojiš,
 list spustiš.

V vrbju čoln ujčkaš, reka mila,
 katerim krajem daljnim priveslala boš svoj stot soli?

Kazalec neresničnih ur
 čez brzice te vzpodbode, čoln prebode
 in kri v curkih dno obišče,
 ko sol navzgor svetlí vodé sveta.

In ti, pest pečenega kostanja,
 dahneš žar v srce klavirja?

Zunaj se mračí.

A P R I L Popoldne,
 smrtno ranjeno popoldne:

iz rakve utripa
 krhka breskev brsteče rdeče diha.

Okusiti slast orošene kose!
 popoldne,
 smrtno ranjeno popoldne
 in
 tvoje kavne oči,
 draga,
 v skodelah oblakov razpenjajo jadra!

MALA Šipkov vrat na kamniti ogradi
 LORELEI in
 kri škropeča med oblaki . . .

Kapljá
 kapljá
 večerni mrak.

V brezno pahnjena Lorelei
 prebudi se v siju mladega telesa;
 iz tolmuna stopi srnooka,
 pramen žitnih las čez goli pas ji vzvalovi.

»Mala Lorelei, prihaja maj, prihaja maj!«

PROTI Meči si v usta prsti,
 DOMU ne pregrizneš krog vrata vrvi,

zarana zarana,

ko tvoj dih je kamnita tetiva,
 ki proži jo slutnja vulkanska.

Ne, nisi ti, ti proti domu goreč,
 z noži v nozdrvih,
 srno na plečih,
 nisi ta svet.

In ne iskra slane,
 ki nagelj od teže dehtenja
 jo vase za vzglavje povija,

zarana, zarana,

ko balkoni še spiyo,
 že lastovkam svitanje
 zdeha prijazno žgolenje.

Zarana zarana:

mehkó kot odpuščanje rahló
 krila na vzhod zavesljajo.

N J E J Ne dolbi solz v marmor, mati!
 ko belolasi konj te zapusti,
 in lune na grobovih se napase.

Ne lomi rok,
malin ne trgaj z lica!
krotko zazrta v slep korak,
ki čez goré k delti reke gre.

Oba rojena sta pod istim svodom
in isto dleto muko vajino okuša,
le: da tebi bo obraz razpokal,
a ti ostaneš pri vodnjaku;
konj prek morja se poda.

TEMU, KI... Ta, ki iz skalnate muke cvetove jasmína prši:
čez jezerni svet labodja struna drgeta.
Ki iz šumečih otroških oči
deteljo starcem v jasli nameče:
mrtva kobilá skoz obzorje rezgeta.
In jelenu rogovje kravžlja,
da presune košuto sla, od mesečine zanosi.
Oj, dekliški spev: nitka duha
skoz turbine srca se lesketa,
ko brinje prsi razi marmor smrti.

Ta, ki šili zvonike,
riše svetnike, za božjimi pulti zvodnike,
sonce prepleska v limono,
v parnem kotličku z ledom oprha madono,
oj, brhko madono.

In ta, ki v grlo kitare iztiska zoreče nebo,
paleta nad utopljenecem vihti,
da se, zaljubljenec, z rdečico zbudi.
Ki v sneg žerjavico rodi
za hip temo splaši:
v kara vzorec besed
ugaša sled...

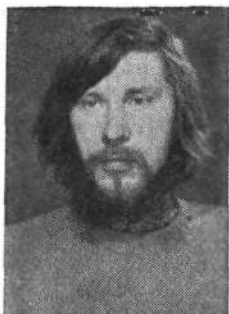
Ta, oh, ta ni od tega sveta;
v silnem zamejstvu se z zmaji sablja,
v školjki straniščni svoj domek ima.

JOSIPU MURNU
ALEKSANDROVU

Vlažna debela noč ožarja,
črni vran v vejevju spi,
o nebeškem jutru sanja,
ohropelem od krvi.

In svileni trak potoka
na sončnem vratu vzvalovi;
v zibéli rože glej uroka,
škrjančkov pipo zakadi.

Svet je le pretkano spanje
tu, ob ognjiščih zvončnih streh;
ko teloh beli v vazo plane,
prebudi uroka izkljuvanih vek.

Samo
Simčič

Gledališka inventivnost v Krstu pri Savici

Letošnja uprizoritev Smoletovega *Krsta pri Savici* je v vrsti potez privlačna in inovativna in predvsem postavljena v kar se da neidealiziran prostor človeškosti. Zadovoljuje občutek in misel, da je boj za obstanek stvaren in sam po sebi razumljiv, sleherno spoznavanje in mišljenje pa pretežno oblastniško ravnanje ali hotenje po osebni in družbeni moči, ki se skriva pod plaščem idej. Skušna torej

deziluzirati razmišljajoči svet in nanizati strast za strastjo kot edino gibalno življenje. Te strasti so kar se da zmerne in brez velikih razsežnosti in se celo pri osrednjem junaku, ki je globlje vpleten v življenje, ne pojavljajo kot premišljen cinizem ali preskušanje moralnega temelja človekovega bivanja za tok misli, ki poteka v tej igri in je njena srž, ampak ga je predstavila kot ironijo življenja, kjer so stvari drugačne od zamisli ter predvsem krute in nečloveške. Etično vprašanje je, ali je režiser upravičen do takšne poustvaritve dramskega dela in ali pomeni ustvarjalna svoboda tudi zanemarjanje dejstev, ki so delu osnova — z drugimi besedami, ali je inovacija sama sebi namen, ali pa gre v korak z realnostjo vseh plasti umetniškega dela. Ta etika sicer ni zapovedana, ampak je prepuščena osebni premisleku. Toda bili bi agnostiki, ko bi trdili, da literarnega oziroma umetniškega dela ne moremo spoznati, češ da vselej vidimo le osebno podobo, zaradi česar ni mogoče doseči nikakršnega objektivnega pogleda vanj; če upoštevamo delo in svojo predstavo o njem kolikor mogoče celovito in živo, miselni tokovi v njem niso zgolj subjektivni, ampak dejanski temelj, na podlagi katerega se inspiriramo za samostojne zamisli.